

La població

Curs:

Autora:

Data:

INTRODUCCIÓ

Com se estudia una piràmide de població

Els dos paràmetres més importants en el estudi de la població es l'edat i el sexe, i una manera estadística per analitzar-ho es el gràfic de piràmide de població. Es tracta de un gràfic de distribució de freqüències. La piràmide consisteix en barres que representen els grups d'edat en ordre ascendent i situades horitzontalment.

Les barres corresponents a la població masculina es situa a la esquerra i les de la femenina a la dreta. En mig es situa els grups d'edat de cinc en cinc per regla general.

Es pot construir amb dades absolutes o en percentatges, calculant-se el percentatge de cada grup d'edat sobre el total de la població incloent el dos sexes. La altura de la piràmide deu ser el 2/3 de baixa.

Una vegada construïda la piràmide, deu observar-se el seu perfil y posar-lo en relació amb altres models de transició demogràfica de model.

Sobre l'eix de la piràmide o en u dels costats es situa en l'any de naixement de cada grup (de cinc en cinc). La piràmide se estudia de dalt a baix. Es compara els homes amb les dones i es troben conclusions.

LA EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ AL MÓN

El poblament rural y urbà

El poblament rural fa referència al procés d'assentament d'un grup humà al camp, i el poblament urbà al procés d'assentament d'un grup humà a la ciutat.

L'any 1800 existien només unes vint ciutats al món amb més de 100.000 habitants. Actualment hi ha més de dues mil cinc-cents ciutats que compten amb més de 100.000 habitants.

Les causes d'aquest creixement de nuclis urbans cal buscar-les en l'evolució que ha tingut el camp, abans del 1850 i després d'aquest any.

TEORIES DE

MALTHUS I DE MARX

Població i aliments segon Malthus:

Crec honestament poder assegurar els postulats següents: Primer, l'aliment és necessari per a la existència de l'home; segon la passió entre el dos sexes es necessària i es mantindrà pràcticament en l'estat actual. (...)

(...) Considerant acceptats els meus postulats, afirmo que la capacitat de creixement de la població és infinitament major que la capacitat de la Terra per a produir aliments per a la humanitat.

La població, si no troba obstacles, augmenta en progressió geomètrica. Els aliments tan sols progressió aritmètica. (...)

(...) Això indica que la dificultat de la subsistència pressiona constantment sobre el creixement de la població

Malthus, R. (1798):

Assaig sobre el principi de la població.

Població i riquesa segons Marx:

Karl Marx (1818–1883) contràriament a la teoria de Malthus diu que el fonament de la societat i la seva riquesa són les persones i per tant, el creixement de la població proporciona mà d'obra per a treballar i enriquir el món. Explica que la misèria en el món no es produeix per la superpoblació sinó per la desigualtat i injusta distribució de la riquesa.

EL MÓN DIVIDIT EN ZONES

Tradicionalment el món s'ha dividit en continents i els continents en països. Recentment alguns organismes de la ONU, com el UNICEF, han proposat una divisió del món en set grans zones o agrupacions de països que no coincideixen amb els continents.

Estes zones són les següents:

- Àfrica subsahariana.
- Orient Mitjà i Àfrica del Nord.
- Àsia del Sud.
- Àsia Oriental i Pacífic.
- Amèrica Llatina i Carib.
- Europa del Est i CEI (Comunitat de Estats Independents, la antiga URSS).
- Països industrialitzats.

El motiu d'aquesta divisió és que la realitat cultural, social i econòmica de molts països no coincideix amb la dels seus veïns de continent. Lo que es pretén és agrupar els països per la seva situació econòmica o la seva forma de vida més que per la seva situació al mapa, encara que això no vol dir que són iguals entre si.

Per exemple, els països d'Àfrica del Nord apareixen en la mateixa zona que els d'Orient Mitjà i no amb els seus veïns de Àfrica subsahariana. Això es deu a que Àfrica del Nord comparteix amb Orient Mitjà una religió, el islam, i la influència de la cultura i la llengua àrab, que no se dona o no se dona molt menys en el sud Àfrica.

Altre exemple: el grup del Països industrialitzats està format per nacions de quatre continents, però que comparteixen un estil de vida similar.

RENTA PER CAPITA (PNB)

Producte Nacional Brut (PNB)

El Producte Nacional Brut (en sigles PNB) és el valor en diners de tota la riquesa que produeix una nació al

llarg de tot l'any. Normalment es mesura amb la moneda de cada país, però para poder realitzar comparacions entre distints països amb distintes monedes se utilitza com moneda de referència el dòlar (a finals de 1997 un dòlar equivalia a 150 pessetes).

El PNB per càpita es la xifra que resulta al dividir el PNB total d'un país entre el seu nombre d'habitants. Seria la part de riquesa produïda aquest any que correspon a cada persona.

EL PNB per càpita es una mesura important per a saber si un país es ric o pobre.

Un exemple: si un país imaginari te 200 habitants tingueren un PNB de un milió de dòlars, el PNB per capita seria el resultat de dividir un milió entre 200, es a dir: 5.000 dòlars per habitants al any.

Els cinc països més pobres Els cinc països més rics

5. Tanzània 120\$ 5. Dinamarca 29.890\$

4. Somàlia 110\$ 4. Noruega 31.250\$

3. Etiòpia 100\$ 3. Japó 39.640\$

2. Eritrea 100\$ 2. Suïssa 40.630\$

1. Moçambic 80\$ 1. Luxemburg 41.210\$

LA ESPERANÇA DE VIDA AL NAIXER

Que és la esperança de vida al nèixer

Es una data que indica el nombre d'anys que pot viure un xiquet acabat de nèixer en un país o determinada regió. Això no vol dir que tots els nois i les noies que naixen en eixa zona arribaran a eixa edat, sinó que es probable que arriben a ella.

La esperança de vida al nèixer expressa quants anys viuen com a mitja dels habitants d'un país, però es reflex de altres moltes coses.

Una esperança de vida baixa indica normalment que la sanitat funciona mal, que n'hi ha malalties y no hi ha medis per a curar-les. També significa que la nutrició es insuficient y que per això les persones tenen menys defenses ante possibles epidèmies.

Algunes maneres de fàcil aplicació incrementen de forma notable la esperança de vida allà on es apliquen. Per exemple, la vacunació dels nois contra les malalties infeccioses com la poliomielitis o la pallola, y el facilitar a la població aigua potable, tenen conseqüències directes en un augment de la esperança de vida.

LA POBLACIO A EUROPA

Europa és una de les grans àrees de concentració d'habitants. Però la població no es reparteix d'una manera homogènia per tot el continent, sinó que presenta grans contrastos de densitat d'uns llocs a uns altres a uns altres.

N'hi ha tres grans conjunts de poblament:

- Els **països situats mes al nord d'Europa** són el que registren les *densitats més baixes* de població.

- Els **països mediterranis** i de l'**Europa Central i Oriental** registren les *densitats intermèdies*.
- Els països de l'Europa Occidental tenen les densitats més elevades. Formen un arc que va des de Gran Bretanya fins a Itàlia.

Europa es el continent que té una proporció més gran de població urbana; i es aquí on va nàixer i es va estendre el creixement de les ciutats, com a conseqüència de la Revolució Industrial al segle XIX.

Al llarg del segle XX les ciutats europees han experimentat grans canvis, tant pel que fa a les funcions com al creixement. Aquest creixement es fa en forma de taca d'oli, i s'incorporen pobles i les terres que volten la ciutat.

L'elevada taxa d'urbanització és una característica essencial del continent europeu, tot i que hi ha notables diferències entre uns països i uns altres.

Durant els anys cinquanta la taxa d'urbanització assolí el 56% de la població; el 1995, tres de cada quatre europeus vivien en zones urbanes, i es preveu que l'any 2025 la taxa d'urbanització arribi al 84,5%.

A Europa hi ha dues zones amb destacades taxes d'urbanització.

- Un gran arc urbà tradicional que abraça des del Regne Unit fins al nord d'Itàlia.
- Arc secundari, que s'ha anat consolidant en les

últimes dècades, que correspon a l'àrea urbana de la costa mediterrània occidental del dl nord d'Itàlia fins al llevant espanyol.

El conjunt del territori europeu presenta una xarxa urbana bastant equilibrada ja que té nuclis de diverses mides: moltes ciutats menudes, unes quantes intermèdies i poques de grans.

Hi ha dues conurbacions a Europa; la dels Països Baixos situada al voltant de quatre grans ciutats (Rotterdam, la Haia, Amsterdam, i Utrecht) i la d'Alemanya, entorn del Rin i del Ruhr.

Llevat d'alguna excepció a Europa no hi ha grans aglomeracions metropolitanes que s'acosti o sobrepassa els deu milions d'habitants.

LA POBLACIO A ESPANYA

A Espanya només no és registren densitats de població tan altes com en altres països europeus sinó que fins i tot hi ha zones on les densitats són molt baixes.

Espanya es un país de densitat intermèdia dins del conjunt europeu 77,2 h./km .

Hi ha províncies que superen els 600 h./km i unes altres que tenen una població inferior a 25 h./km , i altres difícilment aconsegueixen sobrepassar els 10 h./km .

La concentració es situa a la perifèria i a Madrid, així com també la desertificació de l'interior.

Es cert que les zones costaneres, Madrid i els dos arxipèlags (Canàries y les Balears) registren les densitats de població més grans; no obstant això no tenen els mateixos valors, sinó que hi trobem diferències significatives.

La concentració de la població s'explica per el desenvolupament de les activitats productives a la fi del segle XIX i durant el segle XX.

Generalment la concentració de la població va lligada al creixement de la indústria, l'agricultura de regadiu, del comerç, del transports i del turisme, més desenvolupats a la perifèria.

La població urbana d'Espanya ha experimentat un creixement molt important, semblant al del conjunt europeu; la taxa d'urbanització ha passat del 51,1% en el 1950 al 74,4% en el 1991.

La gran desigualtat en la distribució urbana a Espanya és conseqüència dels desequilibris econòmics del territori peninsular; estos desequilibris han propiciat la disminució de la població rural a favor del creixement de la població urbana.

Globalment les àrees més urbanitzades són: un centre dominat per una gran aglomeració, Madrid i la seva àrea metropolitana, i la zona de la perifèria peninsular.

La resta del territori, fonamentalment l'interior de la península, està poc urbanitzat, amb les excepcions puntuals de Saragossa a la vall de l'Ebre i Valladolid a la Submeseta Nord.

Les ciutats d'Espanya tenen una mida bastant equilibrada, ja que a mesura que disminueix el nombre d'habitants tendeix a augmentar.

No obstant això, el sistema urbà espanyol és clarament bicèfal, per què hi ha dues grans metròpolis que destaquen molt de la resta de les ciutats.

MOVIMENTS MIGRATORIS

Les migracions són el reflex de les desigualtats entre els països rics i pobres, entre les zones poc poblades i les superpoblades i entre els països estables i els inestables (per causes socials, polítiques, o bèl·liques).

La pressió demogràfica, juntament amb un alt nivell de misèria, és la causa que en alguns països subdesenvolupats hi siga inevitable l'emigració. Els emigrants hi tenen poc a perdre i molt a guanyar-hi.

L'atractiu que exerceix el món desenvolupat és un gran estímul per emprendre l'aventura de la migració, a pesar de les dificultats amb les quals són conscients que es trobaran.

També les guerres i els conflictes polítics en alguns països provoquen la fugida de moltes persones, que vana refugiar-se en països amb una situació estable.

Els problemes que van lligats amb els fluxos migratoris són importants i en alguns països poden arribar a assolir uns nivells de certa gravetat.

Les causes d'estos problemes estan en el vell debat que hi ha als països receptors sobre si els immigrants s'han d'integrar a la comunitat o s'han de mantenir més o menys aïllats i amb uns estatuts especials que regisquen l'organització i la vida d'una col·lectivitat d'immigrants.

D'una banda, els immigrants són considerats com una gent diferent, siga per qüestions religioses, ètniques o culturals.

Però de vegades, i amb la excusa de la diferencia, hi ha molts immigrants que no tenen una voluntat clara d'integrar-se.

D'altra banda, però, hi ha tipus de treball en certs sectors que a causa de les característiques de col·locació, no són acceptades per la població del lloc.

Totes estes treballs han d'estar cobertes i són les que fan els immigrants.

INDEX

Introducció	2
La evolució de la població al món	3
Teories de Malthus y de Marx	4
El món dividit en zones	5
Renta per càpita	7
La esperança de vida al naixement	8
La població a Europa	9
La població a Espanya	11
Moviments migratoris	13

BIBLIOGRAFIA

– Llibre de text. Geografia 1º de ESO. Opció A. Ed. Vicens Vives

- Apunts que donà Pedro.
- Altes que ens va donar Pedro al principi de curs.
- Retalls de diferents revistes.

Ei

No em se eixa paraula en valencià.